

Lausunto metropoliratkaisua koskevasta ehdotuksesta

Hallituksen asettama työryhmä on esittänyt kahta vaihtoehtoista järjestelyä metropolilainsäädännön pohjaksi.

Vaihtoehdot aluerajauksen osalta ovat joko ydinalue tai laaja alue.

Keskustaajamakriteerillä muodostettaisiin nk. metropolihallinnon ydinalue. Metropolihallintoon kuuluisivat seuraavat 10 kuntaa: Espoo, Helsinki, Järvenpää, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Nurmijärvi, Sipoo, Tuusula ja Vantaa.

Toisessa mallissa metropolihallintoon kuuluisivat keskustaajamakriteerin perusteella määriteltujen kuntien (ydinalue) ohella ne kunnat, jotka täyttävät taajama- ja työssäkäyntikriteerin.

Yhdistetyn taajama- ja työssäkäyntikriteerin perusteella metropolihallintoon kuuluisivat lisäksi seuraavat 6 kuntaa: Vihti, Lohja, Riihimäki, Porvoo, Hyvinkää ja Mäntsälä eli tässä vaihtoehdossa hallinnon piiriin kuuluisi siten yhteensä 16 kuntaa.

KD:n kannanotto

Kristillisdemokraatit korostavat sitä, että tekeillä oleva sote-ratkaisu tulisi selvittää ensin, ennen kuin aivan lopullisia kantoja niin kuntauudistusta kuin metropoliratkaisua koskien on mahdollista ottaa.

Olemassa olevan tiedon perusteella toteamme yleisenä toteamuksenamme, että tavoitteena tulee olla ennen kaikkea asukasystävällinen kuntaratkaisu metropolialueelle

Toteamme, että soteratkaisun myötä kunnilta poistuu huomattavasti valtaa ja vastuuta. Siksi kunnille jäljelle jääviä tehtäviä tulee arvioida myös kunnille jäljelle jäävien tehtävien näkökulmasta.

Kristillisdemokraattien käsityksen mukaan toimivin ratkaisu laajasti ymmärretyllä metropolialueella perustuu vahvistetun maakuntaliiton malliin. Maakuntaliiton avulla voidaan luoda toimiva ja aktiivinen yhteistyö koko alueelle. Samalla voidaan vapaaehtoisuuden pohjalta toteuttaa eräitä kuntaselvityksiä ja niihin pohjautuvia kuntaliitoksia.

Kilpailu investoinneista, työpaikoista ja veronmaksukykyisistä asukkaista on yhteinen haaste laajasti ymmärretyllä metropolialueella. Tunnistamme, että toimivalla yhteistyöllä voidaan merkittävällä tavalla vähentää näin aiheutuviakustannuksia.

Korostamme, että alueella tarvitaan vahvaa verkostomaista yhteistyötä. Kaikki saavat silloin hyödyn siitä, mitä jotkut ovat kehittäneet ja keksineet. Toteamme, että tällä alueella on jo monessa suhteessa toimivaa ja laajaa yhteistyötä mm. liikenteen, ympäristönsuojelun, vesihuollon ja jätehuollon asioissa.

Kaiken kaikkiaan pohdiskelu toimivasta paikallisesta vaikuttamisesta on jäänyt aivan liian vähälle. Tämä alue tarvitsisi voimakkaita toimenpiteitä, jopa nykyisten suurten kuntien jakaminen pienempiin toiminnallisiin alueisiin.

Tälläkin alueella tarvitaan paikallista päätöksentekoa paikallisissa asioissa. Ratkaisuja pohdittaessa on aina arvioitava, mikä on luontainen päätöksenteon taso ja tapa.

Lisäksi korostamme sitä, että osa selvityksissä mainituista vaikeista ongelmista on riippumattomia hallinnollisista rakenteista. Esimerkiksi syrjäytyminen ja segregatio ovat usein riippuvaisia ihmisten kulttuuriperimästä, elintavoista ja koulutuksesta. Yhteisöllisyyden heikkeneminen liittyy myös vahvasti valtakunnallisiin ratkaisuihin talous- ja sosiaalipolitiikassa, eikä kuntien ratkaisulla ole niihin aina kovinkaan suurta merkitystä. Siksi perusteluiden käyttämisessä kannattaa olla tarkkana, varsinkin esitettäessä syy- ja seuraussuhteita. Kootusti voitaisiin todeta, että segregatio on sekä "sisäinen" että "ulkoinen" ilmiö.

Kohtuuhintaisten asuntojen puutteeseen vaikuttavat voimakkaasti sekä alueelle keskittyneet työpaikat että sosiaalinen syrjäytyminen. Tarvetta edullisimpiin asuntoihin on varsin paljon sekä maahanmuuttajataustaisen väestön että työvoiman keskittyessä pääkaupunkiseudulle.

Asumiskäyttöön tarkoitettuja kaavoja on suhteellisen paljon ja lupauksia esimerkiksi vuokra-asuntotuotannon toteuttamiseksi on tehty riittävästi, mutta toimeenpanoa ei kukaan varsinaisesti vahdi.

Toiseksi toteamme, että Kristillisdemokraatit kannattavat Uudenmaan liiton tehtävien sekä aseman selkeyttämistä ja vahvistamista. Emme kannata uuden hallintotason perustamista, vaan resurssien suuntaamista palveluiden

kustannustehokkaaseen tuottamiseen. Korostamme vapaaehtoisuuteen perustuvan verkostomaisen yhteistyön vahvistamista ja kehittämistä.

Hallintorakenteita ja kuntayhtymiä tulee tarkastella myös kriittisesti, niiden toiminnan kehittämiseksi ja hallinnon päällekkäisyyksien poistamiseksi. Metropolihallinnon eri vaihtoehtojen kustannuslaskelmien vertailut on tehtävä ennen päätöksiä.

Pidämme hyvänä tavoitetta metropolikaavan tekemisestä, jossa nykyinen maakuntakaavaprosessi yksinkertaistuisi ja nopeutuisi.

Mikäli kuitenkin päädytään metropolihallinnon toteuttamiseen, tulee se toteuttaa ensivaiheessa maakuntahallinnon pohjalta ns. metropolikuntayhtymänä.

Edellytämme että hallinnollista lainsäädäntöä valmisteltaessa erityisesti huomioidaan se, että mahdollisesti aikanaan vaalijärjestelmää säädettäessä turvataan sekä kuntatasoinen että puolueellinen edustuksellisuus

Yhteenveto

Mielestämme metropolialueen kuntauudistuksen tilannetta kannattaa arvioida ennen kaikkea käytännöllisestä näkökulmasta. Tuloksen vaikuttavuus on merkittävämpi asia kuin ehkä teoreettisesti johdonmukainen hallinnollinen ratkaisu.

Esittämämme etenemistavan etuna on mm. se, että malli voidaan toteuttaa nopeasti sekä välttää turhauttavat poliittiset ja oikeudelliset kiistat. Ratkaisulla saadaan samalla merkittävää ja nopeaa apua niihin keskeisiin maankäytön, asumisen ja liikenteen pitkän tähtäyksen kysymyksiin sekä muihin koko seutua koskeviin ratkaisuihin, jotka yhteisellä päätöksenteolla ovat korjattavissa.

Kannanotto kahden mallin välillä:

Mikäli lopullinen ratkaisu toteutetaan esitettyjen kahden mallin väliltä, pidämme parempana ns. laajaa mallia, vaikka senkin raja-alue suhteessa ulkopuolella jääviin kuntiin on ongelmallinen.